

žavnem svetu v svojo korist. V Beogradu živeči Slovenci dobivajo neprestano pisma in prošnje, naj intervenirajo, da bo Državni svet to ali ono pritožbo čimprej rešil in to v gotovem smislu. Zato je treba javnosti in prizadete opozoriti, da te državni svet sodnja, ne pa upravna instanca. Intervencije pri sodniji pa so nedopustne. Svetovati je zato, da se vsi tozadevni pritiski v bodoče opuste.

Slošne vesti.

Srečno in veselo novo leto želimo vsem našim sotrudnikom in naročnikom!

*Uredništvo in uprava
UČITELJSKEGA TOVARIŠA.*

Na višji pedagoški šoli v Zagrebu se otvoril tudi tretji tečaj. Pri prosvetnem ministrstvu je bila deputacija iz Zagreba, ki je naprosila otvoritev tretjega letnika.

Dodatek k razpisu učnih mest na osnovnih šolah v ljubljanski oblasti.

Na osnovni šoli v Domžalah, šolski okraj Kamnik, se razpisuje eno mesto za učitelja ali učiteljico;

na osnovni šoli v Laškem, šolski okraj Laško, eno mesto za učitelja ali za učiteljico;

na deklinski osnovni šoli v Trbovljah-Vodah, šolski okraj Laško, eno mesto za upraviteljico;

na osnovni šoli v Preserju, šolski okraj Ljubljana-okolica, eno mesto za učitelja in eno mesto za učiteljico;

na osnovni šoli v Valti vasi, šolski okraj Novo mesto, eno mesto za učitelja ali za učiteljico.

Kar ne veš vprašaj! Univerzalni informativni biro »Argus«, Knez Mihajlova ul. 35. Tel. 6-25. Beograd. (Pasač Akademije Nauka.)

Izpremembe v šolstvu pri mariborski oblasti. Svoje mesto je nastopil v prosvetnih zadevah višji nadzornik dr. Poljanec kot referent. Do ureditve novih prostorov za oblast pa bo reševal prosvetne zadeve mariborske oblasti še v Ljubljani. Višji šolski nadzornik za osnovne šole g. Schell že posluje v Mariboru, kar tudi dva novoimenovana okrajna šolska nadzornika gg. Lichtenwallner in Tomažič. Z dnem 20. decembra 1924 so dobila šolska oblastva ukaz, da imajo spise pošiljati direktno v Maribor.

Meščansko — deško in deklisko šolo — dobita v bližnji bodočnosti viška in zgornješenska občina pri Ljubljani. Predpriprave so v teku.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je ustregla prošnji Zveze jugoslov. železničarjev in dovolila za člane in njih družine 50% popust, in sicer za balkon in galerijo. Zveza je založila posebne izkaznice, ki jih izdaja pokrajinski odbor za vsakokraten obisk gledališča. S temi izkaznicami se dobi pri gledališki blagajni, ki si izkaznico pridrži, vstopnice za polovično ceno, in sicer le zvečer pred predstavo.

Kurz za izpite na meščanskih šolah. Pokrajinski odbor Zveze jugoslov. želez. priredi v Ljubljani večerni kurz, v katerem bi se člani, ki se nahajajo na položajih III. kategorije uradnikov, a so

Sibiriji, jedli mesa jelenov pri Eskimih; zlezli bomo v kotle raznih strojev, splezali na jambore anten, iskali zlato in diamante, delali v kemijskih laboratorijih in izdelovali bomo fizikalne aparate, zbirali rastline, hrošče in metulje. Zanimali se bomo za vse kar nas obdaja.

Ponavljam: Troje je besed, ki nas bodo razveseljevale: Narava, Šport in tehnik!

Kdor hoče z nami, na krov!
In sedaj: Dvignite sidre! Odjedajmo!

In oglejmo si še vsebino: Iz narave: Ali še pride nova ledena doba? Lov na nosoroge. Kako je na lunji? Antelope. Rastlinske kislne. Bened. O vremenu itd. Šport: O teku. Plavanje. Ribolov. Solnčna kopel. Pravila za nogomet. O pravilnem držanju telesa itd. Tehnika: O mostovih. Svetovni rekordi motornih čolnov. Zvezdarne. Moč atoma. Hamburško pristanišče itd. In še bogata rubrika »Razno«. List je tudi bogato ilustriran.

Ali ni to krasen program? In kakor si je »Zvonček« osvojil srca otrok, tako bi se tudi tak list. Dajmo, premišljujmo o tem in dajmo mladini kar ji gre, zakaj s takim listom ji bomo vzbudili veselje do prostovoljnega učenja in spoznavanja — in pokažimo ti to, cesar ne sliši in ne more videti v šoli.

pri prevedbi ostali zvaničniki, ker niso imeli dovolj šolske izobrazbe, pripravljali za izpit za četrti razred meščanske šole. Poučevali bi strokovni učitelji meščanskih šol, ako se priglasi dovolj reflektantov. Prijave sprejema pokrajinski odbor Zveze, Gradišče 7.

Ormoško okrajsko učiteljsko društvo je nabralo dne 6. novembra t. l. pri zborovanju za prezgodaj umrlo tovarisko gdč. Barico Klampfer k njenemu spomeniku 150 Din ter iz društvene blagajne dodalo še 50 Din, tako da je v ta namen odposlalo 200 Din. Uboga nima roditeljev! N. v. m. p.!

Imenovanja in napredovanja.

—i Iz ministrstva prosvete. Profesor beograjske univerze dr. Viktor Novak je imenovan za referenta za visokošolske zadeve.

Naša gospodarska organizacija.

—g Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta je darovala gdč. Anica Škerletova, učiteljica s Sinjega vrha, 30 Din. Živelj! — Letošnji darovi znašajo 25.017.50 Din. — Društvo se ob sklepku poslovnega leta 1924. vsem darovalkam in darovalcem najprisrčnejše zahvaljuje in prosi nadaljnje blagomaklonjenosti ter želi dosečanjim društvenim podpornikom in njihovemu naraščaju srečno in plodonosno novo leto 1925!

REZERVNI SKLAD prostovoljni organizačni davek.

X. izkaz.

Blagajniško stanje po IX. izkazu	4487.50 Din
Seljan Marija	8.— *
Hočevar Terezija	8.— *
Stroj Mira	8.— *
Konjiško učit. društvo	250.— *

skupaj . 4761.50 Din.

Prispevki za rezervni sklad so skoropopolnomo izostali. Naše članstvo pozabljiva na to prepotrebno ustanovo.

Tovariši in tovarišice! Spomnite se je z malim zneskom sedaj ob novem letu.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Vesele praznike in srečno novo leto vsem!

Upravnik.

—r Za obmejne šole. Mariborska moška CM podružnica je uvedla letos obsežno nabirjalno akcijo v svrhu podprtje obmejnih šol z božičnico. Z nabranimi vstopnimi in skladom bivšega odbora Slovenske šole v Mariboru je bilo razdeljeno obmejnem šolam 23.675 Din. Posamezne šole so dobiti povprečno po 1500 dinarjev.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa solarskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudilahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica, štev. 6.

Ocene.

— Maurica Leblanc: »Tigrovi zobje«. Iz francoščine prevel F. J. —o. Knjižnica »Jutro«, zvezek 7. Ljubljana 1924. Založilo »Jutro«, Št. 274. Cena broš. 30 Din, vez. 40 Din, poštnina 2 Din.

»Tigrovi zobje« spadajo med najzanimivje detektivske romane. Skozinsko napet, duhovit in poln velikih, občudovanja vrednih dogodkov, ki se dogajajo radi podedovanja dvestomilijonske dedščine. Kdor vzame knjigo v roke, jo ne odloži preje, dokler je ni prečital. Roman je okrašen z lepo naslovno sliko. Naroča se pri upravi »Jutra« ali »Tiskovni zadružni« v Ljubljani.

—k Schönher. **Zemlja.** Živiljenska komedija v treh dejanjih. Poslovenil M. Skrbnišek. Oder, zbirka gledaliških iger 8. zv. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadružni. Cena broš. Din 15, poštnina 75 para več.

Schönherjeva drama Zemlja je zajeta iz pristnega kmečkega življenja. Godi se visoko v goralj v obližju ledeničkov na posestvu 72 let starega Kremlena, ki noče izročiti svojega posestvu 46 letnemu sinu Janezu, ki bi se sedel očnil z očetovo deklo Rezo ter postal samostojen. Upanje se mu vzbudi, ko udari očeta konj, da začne hirati. Vedno ga je manj, vsak dan je slabši, tako da je na zadnje sam prepičan, da ga bo morati imeti zemlja. Zato si da napraviti rakev, ki stoji odslej poleg njegove postelje v kateri preleži vso zimo. Janez se pripravlja medtem, vedno pričakujč očetove smrti, na ženitovanje. Pridno teče zibelko za otroka, ki se mu ima naročiti. Ko pa zapihajo prve pomladanske sape,

tedaj prešine živiljenska sila tudi starega Kremlena, da se mu obrne na bolje, razbijje rakev in prekriza sinove račune. Reza mora od hiše in se očeni z Ledinim gruntarjem, Janez postane še nadalje očetov hlapac.

Pisatelj je hotel v Zemlji pokazati kmetiškega človeka v njegovih veliki ljubezni do zemlje in v hrepenuju po lastnem kosu zemlje. Ljubezen do lastne zemlje pride do najkrepkejšega izraza v starem Kremlenu, hrepenuje po njej pa v Rezi in Katri. Janez po svoji naravi ni kmet, ker tega hrepenuja ne pozna. Njemu gre le zato, da postane samostojen in da si ustanovi lastno družino.

»Zemlja« je drama polna učinkovitih scen. Našim dilettantskim odrom bo izredno dobro došla.

—k Janko Kersnik. **Agitator. Roman.** »Prosveti in zabavi« 8. zv. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadružni. Cena broš. Din 18, vez. Din 23, poštnina Din 1.25.

Nova izdaja Kersnikovega romana Agitator je izšla v tako primerni dobi. Pravkar vršeč se volilni gibanje nam pomaga primerjati z našimi volilnimi borbami pred 40. leti, ko so se narodno zavedni Slovenci nahajali v najhujšem boju z nemškutari. »Agitator« podaja verno sliko takih volitev z vsemi mogičnimi spletkami, intrigami in čudnimi zvezami, s katerimi si pomaga do zmage nemškutari Meden, medtem, ko narodni kandidat Hrast odstopi. Med politične boje je vpletena idealna ljubezen Korenova glavnega agitatorja narodne stranke, do Milice hčerke graščaka Boleta, ki jo pa hočejo politični nasprotinci istaknati razdrti in onemogočiti.

—k Zadnji dnevi v Ogleju. Izvire roman iz petega stoletja. Spisal Carli-Lukovič, privedil Joža Lovrenčič. Izdana in založila Goriška Matica v Gorici in stane trdo vezana 28 Din, broš. 22 Din. V založbi ima za Jugoslavijo knjigo le Učiteljska knjigarna v Ljubljani.

Že lepo ilustrirana naslovna stran je zelo mična za otroke in nam kaže boje v Ogleju, ki jih opisuje roman. Knjiga pa ni zanimiva samo za otroke, temveč jo bodo kaj radi čitali tudi odrasli. Oglej, to starodavno zgodovinsko mesto, ki je igralo v preteklosti tako veliko vlogo, je danes uporaščeno in neznačno. Roman nam kaže tudi na minljivost narodov in na zgodovinske narodne boje, ki so se odigravali v teh krajih, spominja nas pa na turške pohode in boje, ki so opisani v neštetih knjigah Mohorjeve družbe, po katerih je pri nas mladina in ljudstvo tako rado segalo. Knjigo prav toplo priporočamo!

—k E. Bulwer: **Poslednji dnevi Pompejev, roman, II. del.** Spošna knjižnica št. 25. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 280. Cena broš. Din 26, vez. Din 32.

»Spošni knjižnici« je te dni izšel kot 25. zvezek tudi drugi del tega prekrasnega romana, ki so ga težko pričakovali vsi ljubitelji lepe knjige. Bulwerjeva pripravljena umetnost je splošno znana in priznana. Njegova dela so prevedena v vse kulturne jezike. Tisočim in tisočim strmečih bralcev pričara veliki angleški pripovednik vedno iznova davno minule dobe s tako resničnostjo in s tako pretresljivostjo, da človek res doživlja one davne čase, ko se je pogrezal stari svet in je vstajale krščanstvo. Z nepristranostjo resničega umetnika slika Bulwer vrline in napake starega sveta: življenje razkošnih bogatašev, poganskih svečenikov, trgovcev in krasotic, pa tudi preprostega ljudstva. Vse njihovo govorjenje in početje stopi pred nas s tako jasnostjo, kakor, da je skrivnostna sila vzbudila ono, kar je izginilo pred 19. vekovi in nam dovolila za nekaj trenutkov živeti v tem svetu. Krščanstvo vstaja in tihu rušem temelje vsega tedanjega reda. Nenavdno se širi, raste in se razpreza, dasi se mu zoperstavljajo Rimljani in Grki v vsemi silami. Med ves ta boj je vpletena ljubljana zgodba dveh bitij, lepe Grkinje Jone in Atanca Glavka. Zavist in spletke starega pohoteža, egipčanskega svečenika Arbaca, je preganjajo pri vsakem koraku in pritrjajo naposled nedolžnega Glavka pred levovo žrelo. Tedaj pa se zameje zemlja, ognjenik Vežuv se odpira in začne sijati pogubo in gorje na mesto Pompeji. Veličastni, groze polni prizori so tako pretresljivi, da človeku zastaja dih, ko zre v duhu to strašno razdejanje. Drugemu delu sta pridejane dve pismi pisatelja Plinija, ki je na lastne oči videl pogin Pompej. Poleg tega je dodeljan temu zvezku tudi točnik manj znanih imen itd. za celotno delo.

—k Utva: **Kraguljčki.** zbirka mladinskih pesmi, ilustrirala Ksenija. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 64. Cena originalno vezani knjigi Din 18.

Utva nam prezentira za Miklavža in Božič elegančne šopek ljubkih gladkih zvezničnih, deloma liričnih, večinoma pripovednih, marskih nedolžnega, šegavilja mladinskih pesmi, ki obravnavajo za nežno otroško dušo zgolj privlačne in lažko razumljive predmete. Ker so verzi gladki in beseda prozna in neprisiljena, se vtisnejo otroku prav lahko v spomin, tako, da so pesmice prav porabne za priljubljene deklamacije. »Kraguljčki« so že izšli pred leti v Trstu v prvi skromni izdaji, ki je že davno popolnoma pošla. Sedanja bolj razkošna izdaja, ki je prevzela iz prve izdaje le manjši del bolj priljubljenih pesmi, pa je bistveno pomognena in spolnjena z večinoma novimi pesmici.

Tekstu je dodala Ksenija primerne ljubke ilustracije, ki služijo knjigi v okras in ponazorjevane snyti. Kakor pesmice so tudi ilustracije po svoji tehniki in izvedbi prijetno dojemljive za otroško dušo, tako, da se tekst in slike medsebojno spopolnjujejo. Tudi po svoji linični in okusni zunanjosti opremi in po originalni naslovni vinjeti je knjižica zelo vabljiva. Prepričani smo, da bo za našo najnajčnejšo kakor tudi bolj odraslo mladino, kateri je namenjena, kaj mično in primerno Miklavževu in Božično darilo, kakor sploh za našo šolsko mladino dobrodošlo čitivo. Saj so nekatere teh pesmice že iz prve izdaje prevzete v šolska berila in deloma tudi uglasbene. Gotovo bo tudi iz druge izdaje marsikatera pesmica v temenome dobrodošla.

—k Ljubljanski tipi. Satirično psihologični obrazi. Spisal Josip Suhy. Samozaložba: Ljubljana, Gledeška ul. 3/14.

V prav prijetni obliki opisuje pisatelj staro Ljubljano, da ožive v človeku spomini na prošle